

Nr 11

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt; given den 9 januari 1974.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

CARL GUSTAF

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det vid arvsbeskattningen skattefria beloppet för förmånstagareförvärv enligt vissa liv-, olycksfalls- och sjukförsäkringar höjs från 41 000 kr. till 45 000 kr.

Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas att 12 § i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Har någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal insatts såsom förmånstagare och erhåller han vid försäkringstagarens död förfoganderätten över försäkringen eller, utan att sådan rätt förvärvas, utbetalning på grund av försäkringen, skall vad förmånstagaren sålunda bekommer vid beräkning av arvsskatt anses såsom arvfallen egendom. Vad nu sagts skall gälla jämväl förvärv, som på grund av stadgandet i 104 § andra stycket nämnda lag tillfaller dödsbodelägare, vilken är berättigad till laglott, med iakttagande dock av vad beträffande fördelning av sådant förvärv kan vara bestämt i skifteshandling, vilken jämlikt 16 § lägges till grund för lotternas beräkning. Har försäkringstagarens make insatts såsom förmånstagare, föreligger icke skattskyldighet för den del av förvärvet, som motsvarar det belopp, varmed, därest förvärvet ingått i försäkringstagarens kvarlåtenskap, makens jämlikt 15 § skattefria andel i boet skolat ökas.

Vidare skall

a) där livförsäkring, som är kapitalförsäkring, tagits å försäkringstagarens eller hans makes liv samt den rätt, som på grund av försäkringsavtalet tillkommit endera av dem, jämlikt 116 § första stycket lagen om försäkringsavtal icke kunnat tagas i mät för någons deras gäld, eller

b) där försäkring tagits för olycksfall eller sjukdom, vid skattens beräkning från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av 41 000 kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämlikt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må

Vidare skall

a) där livförsäkring, som är kapitalförsäkring, tagits å försäkringstagarens eller hans makes liv samt den rätt, som på grund av försäkringsavtalet tillkommit endera av dem, jämlikt 116 § första stycket lagen om försäkringsavtal icke kunnat tagas i mät för någons deras gäld, eller

b) där försäkring tagits för olycksfall eller sjukdom, vid skattens beräkning från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av 45 000 kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämlikt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må

¹ Senaste lydelse 1972: 255.

Nuvarande lydelse

likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt 41 000 kronor.

Föreslagen lydelse

likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt 45 000 kronor.

Vad som på grund av insättningar av samma person i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt på en gång tillfaller någon såsom förmånstagarare skall denne anses erhålla på grund av en och samma försäkring, och skall så anses som om försäkringen tagits vid tiden för den första insättningen och på villkor att premiebetalning skolat ske i den ordning, vari insättningarna i anstalten skett eller enligt avtal mellan anstalten och försäkringstagaren skolat äga rum.

Skattskyldighet enligt första stycket äger ej rum för rätt till pension som utgår på grund av pensionsförsäkring, därest denna tagits i samband med tjänst eller och premiebetalningen påbörjats eller genom engångsbetalning fullgjorts mer än tio år före dödsfallet. Skattskyldighet äger ej heller rum för rätt till annan pension på grund av pensionsförsäkring eller för rätt till livränta, som utgår på grund av annan försäkring än pensionsförsäkring, i den mån vad som på grund av förordnande av samma person tillfallit den berättigade icke överstiger en årsränta av 10 000 kronor vid pensionsförsäkring och 2 500 kronor vid annan livränteförsäkring.

Angående vad som förstås med kapitalförsäkring och pensionsförsäkring samt med att försäkring tagits i samband med tjänst stadgas i anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

Vad i första och andra styckena här ovan sägs skall, även om förmånstagarreförordnande i enlighet med lagen om försäkringsavtal icke föreligger, äga tillämpning jämväl i fråga om vad som tillfallit någon på grund av statens grupplivförsäkring eller jämförbar av kommunal eller enskild arbetsgivare avtalad grupplivförsäkring eller på grund av sådan förmån från kommun, som avses i punkt 1 nionde stycket av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

Denna förordning träder i kraft en vecka efter den dag, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och äger tillämpning i fall där skattskyldighet inträtt efter utgången av år 1973.

Utdrag av protokollet över finansärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 9 januari 1974.

Närvarande: ministern för utrikes ärendena ANDERSSON, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, CARLSSON, FELDT, SIGURDSEN, GUSTAFSSON, ZACHRISSON, LEIJON, HJELM-WALLÉN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt* och anför.

Inledning

I skrivelser som kommit in till finansdepartementet den 14 och den 28 december 1973 har Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag (AFA) samt Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Landsorganisationen i Sverige (LO) och Privattjänstemannakartellen anmält att SAF och berörda arbetstagarorganisationer träffat avtal för år 1974 och t. v. om höjning av de försäkringsbelopp som kan utgå enligt avtal om grupplivförsäkring. Avtalet innebär att det högsta grundbelopp som kan tillfalla förmånstagare skall utgöra 45 000 kr. mot tidigare 41 000 kr. Höjningen har föranletts av den penningvärdeförändring som ägt rum sedan den 1 januari 1972 samt av önskemålet att bibehålla det reella värdet av försäkringens efterlevandeskydd oförändrat. I skrivelserna hemställer AFA och organisationerna att det skattefria förmånstagaravdraget i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt (AGF) höjs till 45 000 kr.

Gällande ordning

Enligt 12 § AGF skall — då någon i enlighet med lagen (1927: 77) om försäkringsavtal insatts som förmånstagare — vad förmånstagaren erhåller på grund av försäkringen i regel anses som arv och arvsbeskattas enligt vanliga regler. Vissa bestämmelser om skattefrihet gäller dock. Sålunda avräknas under vissa förutsättningar vid skattens beräkning ett skattefritt belopp från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare. Det skattefria beloppet bestämdes ursprungligen till 25 000 kr. men har därefter vid skilda tillfällen höjts och utgör sedan år 1972 41 000 kr. Om förmånstagaren inom en tidrymd av tio år före

försäkringsfallet erhållit mer än ett förmånstagareförvärv av samma person, skall beloppen läggas samman och det skattefria beloppet får uppgå högst till 41 000 kr.

Departementschefen

De inledningsvis nämnda höjningarna av försäkringsbeloppen på grupplivförsäkringsområdet aktualiserar frågan om höjning av det skattefria grundavdraget i 12 § AGF. I syfte att tillgodose skyddet för efterlevande anser jag att en höjning av nuvarande beloppsgräns bör göras. Vid bestämmandet av grundavdragets storlek kan det högsta grundbelopp som fastställts fr. o. m. år 1974 för AFA-försäkringen vara vägledande. Jag förordar att det skattefria beloppet vid här avsedda förmånstagareförvärv höjs till 45 000 kr. En motsvarande höjning av beloppsgränsen bör samtidigt ske såvitt gäller rätten till skattefritt avdrag för den som inom en tioårsperiod erhållit flera förmånstagareförvärv av samma person. De föreslagna bestämmelserna bör gälla fr. o. m. ingången av innevarande år.

Hemställen

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga ett inom finansdepartementet upprättat förslag till förordning om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson

